

Solidarity Fund PL
in Ukraine

Polish aid

EMBASSY OF THE UNITED STATES
KYIV, UKRAINE

Добровільна пожежна охорона в Україні та Європі - факти і міфи

Агнешка Пясецька

25.04.2024

Міф 1 ДПК у світі це довга традиція а ми тільки починаємо

Правда – процес розпочали у 19 столітті.

1841 – перша Добровільна Пожежна Команда на території сучасної Німеччини

1846 – перша ДПК Каліш на території сучасної Польщі

1868 – Львів

1871 – Броди

Більшість ДПК в Європі сформована у 20 столітті після 2 світової війни.

Статистично це 70%.

Міф 2 Хто буде за них брати відповідальність, це ж не професіонали

Факт:
Штатний та добровільний пожежник вміє стільки, скільки його навчити.

2018 Польща – під час перепідготовки з домедичної допомоги командувач зміни районного управління Державної пожежної охорони допустив випадок зі смертельними наслідками, під час якого один з колег вдарився головою та помер на місці.

Начальника зміни засудили до 3 років позбавлення волі за недотримання службових обов'язків, а також безпеки та гігієни праці. **Усі курсанти були штатними працівниками Державної пожежної охорони.**

<https://gazetaolsztynska.pl/ketrzyn/800658,Byly-komendant-PSP-z-prokuratorskim-zarzutem.html>

Міф 2 Хто буде за них брати відповідальність, це ж не професіонали

Факт: Знання - це не тільки результат 5-річного курсу або 4 місяців на полігоні.

- На прикладі Польщі це 133 години розписані по вихідних. Теорію можна вчити онлайн, тобто це 69 годин практичних занять у вільний від роботи час.
- Практичні заняття відбуваються на базі підрозділів Державної пожежної служби за умови відповідного обладнання. Домедична допомога та окремі курси на обслуговування спеціалізованого обладнання, яке використовується в ДПК (напр. бензоріз), можуть бути організовані іншими суб'єктами, в яких є відповідні компетенції.

Міф 3 Апарат на стисненому повітрі вимагає довготривалого навчання

Звісно. Але це не треба вчити пів року

- У польській програмі це 2 години теорії та 8 годин практики. Організують це у димовій камері, де є тренажер, який вимірює навантаження на організм, а також симулятор задимленого та гарячого приміщення, в якому треба знайти дорогу через перешкоди в повному бойовому одязі з апаратом. Таке навчання необхідно проходити кожні 3 роки.

- У Німеччині весь базовий курс для ДПО триває 70 годин, з яких 16 годин - це апарат на стисненому повітрі. Організують це також на навчальній базі з димовою камерою; до цього входить симуляція розгортання роти в повному спорядженні.

<https://youtu.be/-sEm7TVHy14?si=GoJ9AKzyjDUP0S1S&t=521>

Відео: Адріан Соха. Демонстрація димової камери. Навчальний візит «Вогнеборці. Зміцнення спроможності українських громад шляхом розвитку добровільних пожежних команд»

**Міф 4 Якщо не платити, то ніхто не прийде,
зарплата - це гарантія чергування.**

Факт: доброволець це людина мотивована іншими цінностями, ніж гроші. Утримання його в команді - це справа можливості реалізувати **потребу в самовираженні**.

Надамо слово їм самим:

<https://www.youtube.com/watch?v=K2Jp0ZzAGng>

Міф 5 ДПО у Польщі - це окрема система, яка паралельно розвивається

Факт: Головнокомандувач державної пожежної охорони одночасно є Головою Національної пожежно-рятувальної системи як сукупності усіх рятувальних служб незалежно від форми власності та підпорядкування.

НПРС

Добровільна служба порятунку на воді

Підрозділи Державної ПО: спеціалізовані і неспеціалізовані

Підрозділи Військової ПО

Гірнична служба порятунку

Гірська добровільна служба порятунку

Підрозділи Добровільної ПО: базові та спеціалізовані

Це одна система!

Міф 5 ДПО у Польщі - це окрема система, яка паралельно розвивається

Прозора Національна Пожежно-Рятувальна Система, яка передбачає чіткий мінімальний стандарт обладнання та рівня знань для залучення до системи:

- **12 навчених пожежників, які успішно склали заліки базового курсу.**
- **принаймні один середній або важкий рятувально-пожежний автомобіль.**
- **ефективна система сповіщення про подію.**
- **пристрої зв'язку в радіомережі системи для цілей рятувальних робіт.**
- **укомплектування першої медичної допомоги в стандарті ALS.**
- **не менше 4 наборів засобів захисту органів дихання та повітряних апаратів.**
- **гідравлічний розтискач з укомплектуванням.**
- **дотримання часу реагування 15 хвилин з моменту виклику для покриття мережі.**

Прозора процедура залучення до системи, яка є публічно доступним документом.

Міф 5 ДПО у Польщі - це окрема система, яка паралельно розвивається

Факт: розвивається як громадська організація, що окрім пожежної охорони і порятунку, які підпадають під стандартизацію, навчання та вимоги національної системи цивільного захисту, проводить ще культурну, виховну, спортивну, громадську, художню та іншу діяльність, яка не суперечить статуту та цінностям пожежника.

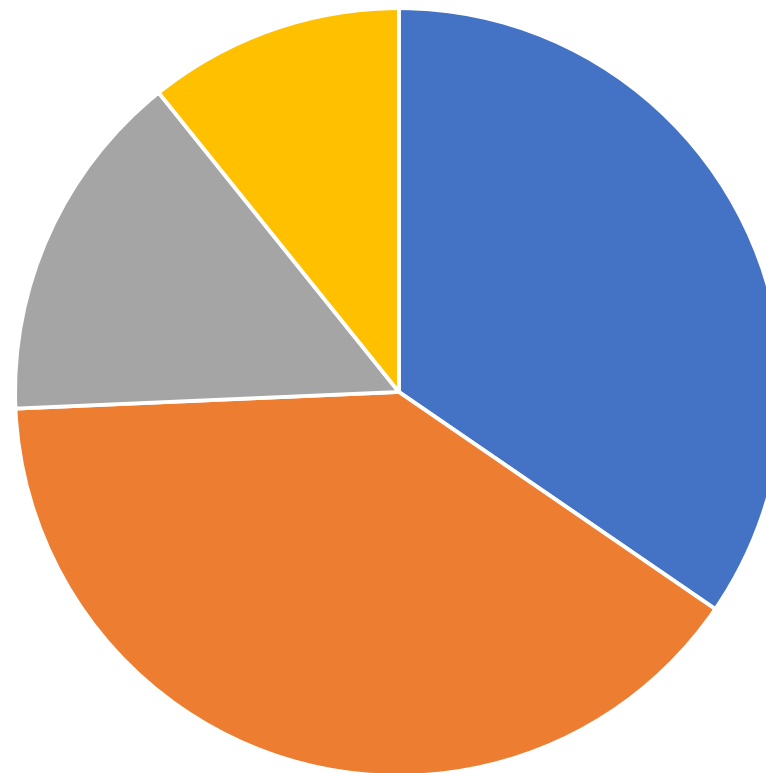
ДПК Сяри
Польща

ДПК у світі

Більшість завдань - це не пожежі

Пожежна охорона – вже лише назва

Статистика подій ДПК

- Пожежі
- Підтоплення, повалені дерева, інші
- ДТП та інші транспортні пригоди
- Надання домедичної допомоги

Міф 6: ДПК повністю безкоштовна або ДПК також платить зарплату

Факт: ДПК потребує фінансування і користується підтримкою ОМС

Приклад з Польщі:

Закон про Добровільну пожежну охорону Стаття 10.1.

У рамках виконання власного завдання у сфері протипожежної охорони ґміна забезпечує добровільні пожежні команди силами і засобами, якими володіє. Зокрема:

- 1) об'єкти, території, транспортні засоби і спеціалізовану техніку, засоби індивідуального захисту, формений одяг і засоби зв'язку та їх утримання;**
- 2) страхування пожежників, рятувальників ДПК, кандидатів на рятувальників добровільної пожежної охорони, членів молодіжних пожежних команд та дитячих пожежних команд, в тому числі групове страхування цивільної відповідальності та від нещасних випадків під час виконання поставлених завдань.**

Міф 7 В Україні все працює і нічого змінювати не треба

- ✓ З анкетування громад у конкурсі на участь в проєкті «Вогнеборці. Зміцнення спроможності українських громад шляхом розвитку добровільних пожежних команд» бачимо, що більшість існуючих формувань це ДПД, що не обладнані, не застраховані та не навчені (немає заліку).
- ✓ Унаслідок пожеж загинуло 1 853 людини, у тому числі 35 дітей; 1 383 людини отримали травми, у тому числі 90 дітей. Кількість загиблих унаслідок пожеж збільшилася на 7,2 %; кількість травмованих на пожежах зменшилася на 4,8 %. Кількість дітей і підлітків до 18 років, які загинули внаслідок пожеж, зменшилася на 23,9%; кількість дітей і підлітків до 18 років, травмованих на пожежах, – на 15,9 %. Матеріальні втрати від пожеж склали 13 млрд 363 млн 545 тис. грн (із них прямі збитки становлять 3 млрд 181 млн 197 тис. грн; побічні – 10 млрд 182 млн 348 тис. грн). Матеріальні втрати від пожеж збільшилися на 6,0 % (прямі збитки збільшилися на 20,9 %; побічні збитки збільшилися на 2,1 %);

Системні виклики розвитку ДПО в Україні

✓ Чи може доброволець зняти кота з дерева?

Системні виклики розвитку ДПО в Україні

✓ Чи доброволець може зняти kota з дерева?

Невідомо. Невідомо, до якого виду робіт входить порятунок тварин.

І невідомо чи взагалі можна.

Про затвердження Правил пожежної

безпеки в Україні: «3.2.

Використання пожежної техніки, у тому числі пожежного обладнання, інвентарю та інструменту, для господарських, виробничих та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням або навчанням протипожежних формувань, забороняється.»

А фестивалі, покази, змагання, заняття з дітьми?

Системні виклики розвитку ДПО в Україні

✓ Чи може доброволець
реагувати на ДТП?

Системні виклики розвитку ДПО в Україні

✓ Чи може доброволець реагувати на ДТП? Невідомо.

Згідно статті 63 КЦЗУ та Порядку утворення та функціонування пожежно-рятувальних підрозділів для забезпечення добровільної пожежної охорони ДПО займається гасінням пожеж, проведенням аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

Фото: Артур Гроссман Показ порятунку на ДТП. Навчальний візит «Вогнеборці. Зміцнення спроможності українських громад шляхом розвитку добровільних пожежних команд»

Системні виклики розвитку ДПО в Україні

✓ аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи - роботи, спрямовані на пошук, рятування і захист населення, уникнення руйнувань і матеріальних збитків, локалізацію зони впливу небезпечних чинників, ліквідацію чинників, що унеможливають проведення таких робіт або загрожують життю рятувальників;

КЦЗУ визначення термінів

✓ дорожньо-транспортна пригода - подія, що сталася під час руху дорожнього транспортного засобу, внаслідок якої загинули або зазнали травм люди чи заподіяна шкода майну. Рівень надзвичайної ситуації при дорожньо-транспортній пригоді визначається відповідно до Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, що затверджується Кабінетом Міністрів України;

А якщо не загинули, то що тоді? А якщо можуть загинути, то чи навчена людина має утриматися від порятунку?
І гасіння пожежі машини - то гасіння пожеж, чи інший тип робіт? Чи це тоді інші невідкладні роботи?

Системні виклики розвитку ДПО в Україні

✓ ДПК та її депо

Пунктом 14 статті 63 Кодексу цивільного захисту передбачено право безкоштовно надавати споруди у використання підрозділам для забезпечення добровільної пожежної охорони.

Але у пункті 2 статті 9 закону Про оренду державного та комунального майна є:

«Забороняється передавати державне або комунальне майно в безоплатне користування або позичку.»

✓ ДПК як ГО

Статтею 63 Кодексу цивільного захисту передбачено надання фінансової підтримки.

Але у статті 91 Бюджетного кодексу України є:

«1. До видатків місцевих бюджетів, що можуть здійснюватися з усіх місцевих бюджетів, належать видатки на:

1) місцеву пожежну охорону; 3) (...) е) надання фінансової підтримки громадським об'єднанням ветеранів на виконання програм (проектів, заходів) відповідного адміністративно-територіального рівня;

Системні виклики розвитку ДПО в Україні

10. Які з цих слів вживали інструктори з ДСНС по відношенню до добровольців?

Волинська (1 відп.)	"МПК"		
Житомирська (6 відп.)	"МПК"		
Львівська (9 відп.)	"МПК"	"Працівник"	
Рівненська (6 відп.)	"МПК"		
Чернівецька (3 відп.)	"МПК"		
Чернігівська (8 відп.)	"МПК"		

✓ Анонімне анкетування добровольців після навчання за програмою базової підготовки ДСНС в проєкті «Вогнеборці. Зміцнення спроможності українських громад шляхом розвитку добровільних пожежних команд» за підтримки польського МЗС та Посольства США у Києві.

Період навчання: Теорія – 26.02-08.03.2024 р. Практика – 11-15.03.2024 р.

Кількість респондентів: 43.

Висновки

1. Служба в добровільній пожежній охороні - це потреба самовираження.
2. Там, де існує прозора стандартизація і система заохочення, там ДПК розвиваються.
3. ДПК у Польщі - це громадська організація, але вона підтримується ОМС.
4. ДПК - це не окрема система, а базова складова системи порятунку та пожежогасіння.
5. ДПК в Україні першочергово потребує належної правової основи, а матеріально-технічне забезпечення простіше отримати, коли правово-організаційні процедури прості й зрозумілі.

Більше про те, як працює добровільна пожежна охорона в Україні та ЄС, шукайте на:

www.vognebortsi.in.ua

Дякую. До перемоги!

Контакт:

Агнешка Пясецька

agnieszka.piaseckafor@gmail.com

Solidarity Fund PL
in Ukraine

Polish aid

EMBASSY OF THE UNITED STATES
KYIV, UKRAINE

База знань програми «Вогнеборці»

www.vognebortsi.in.ua

www.facebook.com/vognebortsi.in.ua

Представництво FSM в Україні

<https://solidarityfund.org.ua/>

<https://www.facebook.com/solidarityfund.ua>

Проект «Вогнеборці. Зміцнення спроможності українських громад шляхом розвитку добровільних пожежних команд» реалізовується за фінансової підтримки Програми польської співпраці у сфері розвитку Міністерства закордонних справ Республіки Польща, а також Офісу Координатора програм допомоги США в Європі та Євразії Державного департаменту США в рамках 10-го раунду програми “Development Cooperation Partnership Program”.